

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Május 20dikán, 1823.

Spanyol Ország.

A' Május 6diki Moniteurnek hivatalos részében következő tudósítások közöltetnek a' Spanyol Országban lévő Armadáról: „Gen. Molitor az egész 2d. Armada-testel bément Apr. 26d. Saragosába. Az előttvaio estve Mallenbe jötték ki elébe a' városnak tiszti-hivatalai 's kérésekre még az nap a' városba küldetett Oberster Bellanger az Előljáró-seregnek egy Batalionával. Ezen népes városnak lakosai között, a' legnagyobb rend uralkodott, 's lelkesedéseket még inkább csilapítani mint felizgatni kellett. Illy közönséges örvendezések közben rukkoltak-bé fényes pompával Arragonia' Fő-városába a' franczia seregek. A' városban 48 ágyú, sok dzsida 's más hadi szerszámok találtattak. A' pártosoknak csupán arra jutott idejek visszavonulásokban, hogy a' puskaport rontsák-el. Az Arragóniaiak közül többen egyesültek 8000nél a' 2d. Armada-testel. Ballesteros nagy sietséggel ment Valenciába, 's minden osztályait maga után vonta. Mequinenza ostroma elhalasztatott, azért, hogy Marschal Monceyvel egyesítse mozgásait a' 2d. Armadatest, melly Rosas' bévétele után a' Figuerasi erősséget vette ostrom alá, a' várost szállotta-meg, 's Cataloniában folytatja hadi munkálódásait. A' Jacai nevezetes várerősséget az a' Regiment juttatá Apr. 24d. a' spanyol Király kezére, melly oda őrizetül rendeltetett, 's azt illy felkiáltások között vevé-meg: Éljen szeretett Királyunk! Éljen VII Ferdinand!

Éljen a' Vallás! Marschal Oudinot, ki Burgosban van, mindegyre újabb meg újabb jeleit hallja azon nyughatatlanságnak, mellyel bennünket Valladolidban várnak. Ezen Városnak lakosai azt a' jelét adák jó indulatjoknak, hogy fegyvert ragadtak Empecinado azon seregének visszaverésére, melly szinte a' Varos alá jött olly czéllal, hogy Odonnel Grófnét, a' Gen. Lieutenantnak a' Király leghívebb szolgájának hitvesét magokkal vihessék. Az első Armada-testnek egy csapatja Gen. d' Albignac' vezérlése alatt, Burgos és St. Ander körül portyászik, 's a' Santonát ostromló Gen. Quesadát segíti. A' Pamplonai ostromló seregek 's valami 100 őrizetbeli katonák között egy kis csetepaté esett. Utóbbiak ugyan is kirontottak, hogy egy eleséget szállító csoportot 's a' 6d. Línea-Regement' egy részét megtámadhassák, hanem ez a' Regiment-rész (melly a' Gen. Conchy osztályához tartozik) csak hamar visszaverte őket Pamplonába, sokakat közülök megölvén, tízet pedig sebbe ejtven. Azon tartományokban, hol Armadánk van, mindenütt rend és csendesség uralkodik. A' Vittoriai Fő Hadiszálláson, Apr. 3od. 1823. Ő kir. Herczégse' parancsolatjából. Gróf Quilleminot, Major Generális.“

Gen. Eguia meghatározta egy Proclamatióban, micsoda Cursusok legyen a' franczia pénzeknek Spanyol Országban. A' Proclamatio azon parancsolaton végződik, hogy a' franczia seregek által megszállott helyeknek lakosai, azoknak azon arron adja a' kívánt élelmet, a' mint a'

városi tanács minden reggel meghatározza.

A' Journal des Debats Május 6d. egy Vittoriából Május' elsőjén költ magános - levél' kivonását közli ezekben: „Saragossa elfoglalásának legelső foganatja az vala, hogy a' spanyol seregek, mellyek darab idő oltá őrzötték Mequinenzát, visszavonúltak. Gróf d' Osmont, ki tegnap érkezett ide Saragossából, megerősíti a' franczia seregeknek jól fogadtatását. Úgy látszik meg van határozva, hogy Ő kir. Herczegsége a' Generalissimus, f. h. 5d. indul - el innen, 's 9d. Burgosba érkezik, a' honnan ismét 13d. megyen tovább, 's így tíz nap múlva (e' szerint Május 23d.) Madritban leszén.“

„Ha a' magános levelek tudósításainak hihetünk, kezdenek kifejtődni a' történetek. Azt mondják p. o. hogy Ulmann minden kardvágás nélkül rukkolt-bé Apr. 15d.; Ballesteros emberei erősen szökösnek; Mina pedig egy kevés számú sereggel Barcelonába ment. Egy Valladolidi levél azt mondja, hogy Merino Pap, 27dikén rukkolt - bé oda seregével, és hogy az előttvaló két nap nagy veszedelemben forgott a' város, constitutiós Gen. Empecinado miatt. — Quevilla royalista Vezér, Valenciát szállotta-meg, a' hol már bé is állottak az új tiszti - hivatalok. — A' Quesada seregei Arandáig mentek előre a' Duero' mentében. — A' mint állítják Gróf Amarante 400 emberrel Leonban van, 's azon munkálódik, hogy royalista Vezér Peyrerával egyesülhessen. — Morillóról azt beszélük, hogy 2000 emberrel Galiciába ment. — Gróf Abisbal 2—3000 emberrel még mind a' Pardóban táborozik Madrithez két mértföldnyire.“

A' Toulousei Ujság következő czikkelyeket közöl:

Llivia, Apr. 25d. 1823.

„Tegnap hajnal előtt Montaila körül

száguldozott a' Puycerdai franczia őrizetnek valami 400 emberből álló része. Gambot nevű Kapitány a' Hegyi-vadászoktól, ki valami 25 vagy 30ad magával lesben állott, reátüzeltetett az említett osztályra, melly a' kevés ellenséget azonnal elnyomta, egy embert halálosan megsebesített, 's vagy hármat fogva vitt Puycerdába.“

„Itten szinte 700 ember 's számos Tisztek vannak a' Generalstabtól. Gen. Donadiet, kinek osztálya már 6000 emberre nevedett, mára várják.“

„Pablo Miralles, hátrahagyván Solsonában egy kis őrizetet, Oliana felé vette útját. Úgy hiszik, hogy most már Organnában volna ez a' royalista Vezér, 's Seo d' Urgelnek tart, hogy a' Cerdagnei Ármada' hadi munkálódásait segíthesse. A' mint látszik, védelmezni akarják Urgelt a' Constitutiósok, 's nem igaz hogy a' várba gyűjtött eleséget eladatlának; az a' híre, hogy Gorrea 1200 emberrel megy Seoba 's felváltja az ottani őrizetet, mellyhez a' Constitutiósoknak kevés bizodalmok van. Belaguerből és Tremalból kitakarodott az ellenség, minekutána sánczolásait a' levegőbe vettette volna.“

„Minden tudósítások oda mutatnak, hogy Mina még mostan is Vichben vagy ott a' környékben van. (Utóbbi tudósításoknál fogva úgy látszik elhagyta ezen vidéket). Milans (egy másik constitutiós Vezér) a' mint hallik Olotot szállotta-meg 3 vagy 4000 emberrel.“

Perpignan, Apr. 26d. 1823.

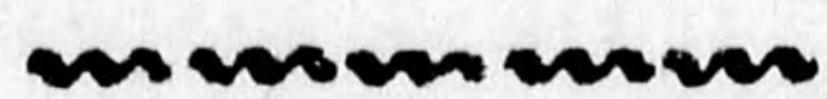
„A' Damas osztálya Apr. 25dikére virradó éjjel rukkolt-bé Figueras városába, ottan 's a' 4d. Ármada-test által megszállott szomszéd falukban kevés lakosok maradtak-meg. A' Marschal Hadiszállása még mind Peraladában van. A' Curial osztálya Castillontól Rosasig ter-

jed, a' hol a' Generális Hadiszállása van.“ (Egy későbbi Perpignani levél Apr. 29d. azt tartja, hogy Gen. Curial az előttvaló nap Besaluba ment, Gen. Donnadiu pedig Apr. 25d. Bellver nevű erős helyet támadta - meg és foglalta - el az Urgeli úton. Marschal Moncey is, a' mint hallik, előbbre nyomul Palaradából Hadiszállásával).

„Figueras vára, mellyben hosszas időre való élelem és hadi szerek vannak, a' mint látszik, hatalmasan védelmezi magát. A' vár' Kormányozója (Miniszter San Miguel' testvére) azt felelteté egy várfokról a' hozzája küldött Békekövetnek, hogy az ajánlásra nincsen mit válaszolnia. Az őrizet pártos énekeket danolt a' bástyákon.“

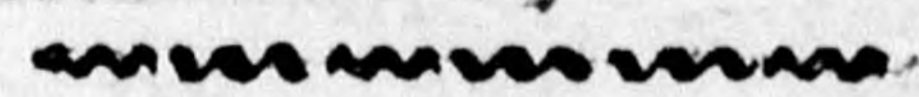
„Nagy szállítások küldettek innen Port - Vendresben, a' honnan hajókon indítatnak Rosasba.“

„Barcelonából jött szökevények azt jelentik, hogy a' Vichi Püspököt 's több más Papokat kegyetlen halállal végezték ki Apr. 16d. az ottani pártosok.“

Az Allgemeine Zeitung a' következőket közli déli Franczia Országból Május 3dikáról a' Cataloniában lévő mind két rendbeli seregek' helyhezeteről és hadi munkálódásairól. „Cataloniából fontos tudósításokat várhatunk. Mina koránt sem vonta - vissza magát, a' mint némelyek állították, hanem állandóul Vichben volt Hadiszállásával. A' melly mozdulást akkor tett, midőn meghallotta, hogy Armadánk bérukkolt Cataloniába, az abból állott, hogy öszszébb vonta seregeit, mellyek a' mennyire tudhatjuk utóbb Ripollton, Cloton, Castelfoliton, Besalun keresztül, egész Villadasenóig és Torrvelláig terjedének - ki a' földközi tenger mentében. De jobb szárnya mind e' mellett is gyenge lábon 's csupán egy kevés

visgálódó seregből áll. Ha Mina megtartja ezen állását, akkor ütközetre kerül a' dolog, minthogy Gen. Curial Figueras' tájáról szinte Bascaráig nyomulván előre, igen közel van a' Mina seregeihez. A' Gen. Damas osztálya is hasonlóképen Figueras körül volt az utóbbi napokban. Azt mondják, hogy Marschal Moncey csupán egy ostromló sereget hágy az utóbbi helyen 's az említett két osztállyal és Lovasságával Besaluba megyen előre, az alatt míg Gen. Donnadiu, ki Puycedrából Ribasba ment seregével, Ripoll és Olot felé nyomul. — A' Gen. Molitor Armada-testének mozgásairól itten nekünk semmi bizonyos tudósításaink nincsenek, csupán azt tudjuk, hogy Belanguer és Cervera felé van útban. Solsonát, a' mint hallik, elfoglalta egy royalista csapat. Ennél fogva Molitor és Donnadiu könnyen egyesülhetnének, annyival is inkább, mivel az utóbbi Generális osztályából már vannak könnyű seregek Bergaban. — Utánírás. Éppen most halljuk, hogy a' Mina Armadája elhagyá Olotot és Besalut, 's Manresa felé vonul vissza.“

Strasburgba következő telegraphusi jelentés érkezett Párizsból Május' 8d.: „A' Fő Hadiszállás Május 5d. Mirandában volt; az egész népesség, melly a' vidékől oda tolakodott, örvendett Ő kir. Herczegségének látásán. — A' 4d. Armada-test (a' Monceyé) Május 2d. éjjel rukkolt - bé Gironába. Őtet ottan nyughatatlanul várták, 's a' legnagyobb lelkesedéssel fogadták.“

Egy Párizsi magános levél így szól Május 8d.: „Telegraphus által esett értesünkre tegnapelőtt, hogy az Angoulemi Herczeg Május 5d. odahagyá Vittoriát 's Madritnak indult. — A' Catalonai Armada folytatja munkálódásait, 's a' hova

megy, mindenütt örömmel fogadtatik. Mina seregének száma, mellyet a' szök-
dösés naponként fogyaszt 8 vagy 10,000
emberre megy; úgy látszik Barcelona fe-
lé vonul. — Sevillából Apr. 24d. indult
tudósításoknál fogva, ottan nagy rémülés
uralkodik a' pártos Cortesek' és Igazgatás'
tagjai között, kik mind az utolsó szem-
pillantásig kételkedének a' Francziáknak
Spanyol Országba való bérükkelése felől;
's a' már megtörtént esetben azt remény-
lették, hogy az Ármadánál majd zendü-
lés kerekedik. De ebben megcsalatoztak

A' Moniteur ezeket közli nem híva-
talos szakaszában Május 7d.:

Hadiszállás Vittoria, Május 2d. 1823.

Az Ármada Május 5d. indul - meg
Madrit felé. — A' nagy Hadiszállás 's a'
Tartalék-sereg, Burgoson, Arandán,
Buitragon és Alcovendáson megy keresz-
tül. — A' Marschal Oudinot Ármada-tes-
te, Valencián, Valladolidon, Segovián,
Quadaramán és Galopagáron. — A' Gen.
Lieut. Obert osztálya, Tudelán, Tara-
zonán, Agridán, Almazán, Paredesen,
Jadraquen, Quadalaxgrán és Alkalán. —
A' Gróf Molitor Ármada-teste az Ebrónál
marad, hogy munkálódásait a' 4d. Árna-
da-testével egyesíthesse. — A' Gen. Lieut.
Bourke osztálya, mellynék Hadiszállása
Burgos leszen, Santander és Madrit kö-
zött a' közösülést tartja-fen. — A' Her-
czeg Hohenlohe Ármada-teste folytatja a'
Sz. Sebestyén és Pamplona ostromait, 's
Irun és Briviesca között fentartja a' kö-
zösülést.

A' Marschal Moncey vezérlése alatt
lévő 4d. Ármada-testről, avvagy a' Ca-
taloniai Ármadáról ezeket közli ugyan-
csak a' Moniteur az említett napon:

Hadiszállás Peralada, Apr. 29d. 1823.

Az ellenség (Mina serege) még tegnap

Besalunál és Tortellánál volt. Mihely a'
Fluvia vizének apadása mind két parton
megengedi a' munkálódást, azonnal meg-
támadtatik az ellenség. (Utóbbi tudósi-
tások szerint, Mina elhagyá ezen állását).

Gen. Donnadieunek tegnap kelle Cam-
predonba megérkezni; oldalt és hátul ve-
szi ő majd körül az ellenséget. Gen. de
la Roche-Aymon a' Gironai utat tartja
szemmel. Ezen város' lakosai Deputatiót
küldöttek - ki elébe olly kéréssel, hogy
siettetné a' franczia seregek' bérükkelé-
sát. A' polgári Kormányzó 's Gen Bian-
co 3 vagy 4000 Militziával Barcelonába
siettek - el.

A' Párizsi Ujságok következő fel-
kérő levelét közlik Marschal Monceynak,
mellyet ez Apr. 22d. a' Figuerasi várerős-
ség' Commendásához intézett:

„Alábbírt Franczia Marschal, a' Py-
renaeumi 4d. Ármada test Fő vezére gon-
dolóra vévén a' Spanyol népnek bábizo-
nyított hajlandóságát, 's azon elfogadta-
tást, mellyel seregeim dicsekedhetnek, és
hogy továbbá a' spanyol royalista Árna-
da Kormányzójinak a' kötelességek, a' pár-
toskodás okozta czivódásnak és szakadás-
nak végeket szakasztani, az elcsábított
Spanyolokat jó útra vezetni 's Fejedel-
meknek meghódoltatni, arra kérem a'
Figuerasi Kormányozót, adja-által ezen
várerősséget a' franczia és spanyol egye-
sült kir. seregeknek.“

„Költ Figueras városában a' Hadi-
szálláson Apr. 22d.“

A' Kormányzó San-Miguel (a' Külső-
Miniszter testvére vagy rokona, 's a' Sz.
Leonban 1820 Jan. kiűtött Revolutiókor,
Riego mellett a' Generalstáb' vezére) a'
következendő feleletet adta:

„Marschal Úr! Szan Fernando de
Figueras' erőssége, mellyet a' Nemzet az
én gondviselésemre bízott, 's én ezen bizo-
dalomnak úgy kívánok eleget tenni, mint
becsületes Spanyolhoz és szabad ember-

hez illik, a' franczia és spanyol kir. seregeknek nem adatik - által, a' mint Exciád kívánja. Az őrizet, mellyet ugyan az az indulat lelkesít a' mi magamat, elszánta magát, hogy inkább az erősség' omladé-
kai alá temetteti magát, mintsem becsü-
lét elveszítse 's esküvését megszegje."

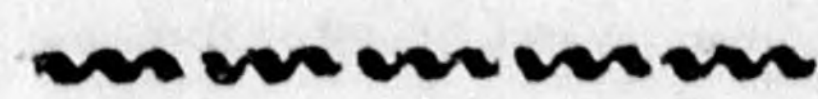
„Jól tudom, 's előre fájdalommal látom, hogy mind két részről majd be-
cses vér omlik; de azt meggátolnom nincs hatalmamban. Exciádtól 's Ármadájától függ, hogy azon nyomorúságok, mellye-
ket sajnál, elháríttassanak, ha t. i. egy a' szabadságot hevesen óhajtó Nemzethez csatolja magát inkább, hogy sem fegyve-
res kézzel jönné azon Nemzetnek bilincs-
re - verése végett, melly, szabadságnak
érzésében, más Hatalmasságnak abbeli
jussát meg nem ismeri 's nem is fogja
soha is megismerni, melly szerint az ő
belső politicalai dolgaiba avassa magát.
Nem szándéka a' Nemzetnek, idegenektől
fogadni - el törvényeket, minthogy azokat
maga hozhat magának."

„Mind ez, a' mit Exciádnak válaszol-
hatok. Nem akarván vétetni az udvariság
ellen, elfogadtam Exciádnak első Békekö-
vetét; hanem kéntelen vagyok jelenteni,
hogy ha második is jönne efféle izenet-
tel, azt már nem illy módon fogadom."

„Szan Fernando de Figueras erős-
ségéből, melly a' spanyol szabadságnak
első védőfala. Apr. 22d. 1823."

A' Journal des Debats, a' Gazette de
France 's több Párizsi royalista Ujságok
ezeket jelentik Május 7d.: „Kéntelenek
vagyunk olly megjegyzést tenni, hogy a'
melly Ujságok azt jelenték, hogy Gróf
Amarante Spanyol Országba bérükkolt,
a' franczia Ármadával való egyesülés vé-
gett, hibás dolgot jelentének. Tudjuk
ugyan is, hogy az Angoulemi Herczeg
azon okból háritotta - el Gróf Amaranté-
nak segítsége ajánlását, mert Franczia
Ország nem hadakozik Portugallia ellen.

Marschal Oudinot is szinte ezen ökö-
l nem kívánt tanácskozni Gróf Amaranté-
nak Burgosba küldött Adjutánsával. Ha
a' spanyol Royalistákhoz csatolja magát
a' Gróf, mi meg nem tartóztathatjuk; ha
az őtet üldöző Gen. Rego ellenünk támad
az ellenséges seregek között, azokkal
együtt megverettetik; de mind ezek mel-
lett is Portugallia bele nem keveredik a'
dologba, valamint Anglia sem, azért hogy
Sir Robert Wilson a' Cortesek zászlója
alá siet, 's megtalálhatja a' franczia go-
lyóbis." (Párizsban Május 8d. olly hír
szárnyalt, hogy Rego újra visszavonult
Portugalliába, 's Amarante és Souza kö-
veték).

Május 8d. a' Moniteur következő
telegraphusi jelentést közöl, melly Pan-
corboból Május 6d. indult Bayonnén ke-
resztül Párizsba:

„A' Fő Hadiszállás tegnap Miranda-
ban volt. A' környékből minden ide tola-
kodott, hogy Ő kir. Herczegségét láthas-
sa." — A' békövetkezett éjszaka miatt
ekkor tovább nem lehetett használni a'
Telegraphust, melly a' Május 9diki Mo-
niteur szerint, még ezen tudósításokat is
hozta: „Gen. Molitornak egy osztálya
Május 4d. a' Cinca vizénél volt, 's seregei
szinte Cilatayudig és Darocaig jártak fel
's alá. — Ballesteros folytatja mozgásait
hátra felé Terruelon és Molinan keresz-
tül. — A' Jacai royalista őrizet elfoglalá
Jaca városát." — Május 7d. délutáni 2 1/2
órákor ez a' telegraphusi jelentés indult
Briviescaból Bayonnen keresztül Párizs-
ba: „Éppen most érkezett meg ide Ő
kir. Herczegségének Fő Hadiszállása. —
A' Spanyolok' lelkesedése napról napra
nevekedik."

A' rendkívülvaló Cortesek Apr. 23d.
tartottak először gyűlést Sevillában. A'
Praesidens Flores Calderon heves beszé-

det tartott, 's tüzelte az el nem fajult Spanvolokat. Canga Arguelles Deputátus javallására, ezen beszéd kinyomtatatik 's a' tartományokban kiosztatik.

Az Apr. 24d. ülésben a' Külső-Miniszter San-Miguel a' Királynak ő hozzá intézett következő Decretumát olvastafel:

„Minekutána a' franczia Igazgatásnak seregei, minden hadizenés, 's szokás szentelte formák nélkül léptek a' spanyol határba; és mivel ezen megtámadást a' Nemzetek jussai megsértésének, 's Spanyol Ország ellenvaló egyenes ellenségeskedésnek lehet tartani, és különben kötelességem lévén az erőt erővel verniviszsa, a' Monarchia Státusainak sérthetlenségét védelmezni, 's az ellenséget megzabolázni: kihalgatván Státus-tanácsomat, a' politicai Constitutiónak 235d. cikkelye szerint meghatároztam, hogy hadat izenjek, a' mellyet ezennel valósággal meg is izenek Francia Orzágnak, 's ennek következésében parancsolom az illető tiszti-hivataloknak, hogy Francia Orzágot vizen és szárazon minden hatalmokban álló módokon támadják-meg, a' mint ezt a' Nemzetek' jussa kívánja. Parancsolom ezenkívül, hogy hadizenésem annak rendi szerint közönségesen kihirdetessék.“

Jelenvaló Decretumot tulajdon kezével írta alá a' Király.

Don Jose Maria Calatravát Belső-'s Gen. Major D. Mariano Zorraquint Hadi-Miniszterré nevezte a' Király. Az Igazság-Minisztere Vallesa, búcsút vett hivatalától.

B r a s i l i a.

Rio de Janeiróból Febr. 25d. indult, 's a' Londoni Május 2diki levelekben közölt tudósítások szerint, a' Korona-hercegné Cs. Eő Herczegaszszony az említett hónap 17d. egy kis leánykával szenecsésen lebetegedett.

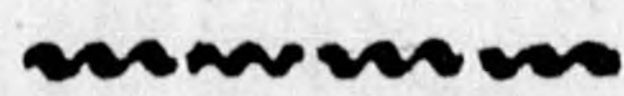
Magyar Ország.

Pesten, Május 11d. mejjbeli vízkórságban végezte nagybecsű életét Aszódi Báró Podmaniczky József Úr Ő Excja, Ő Cs. Kir. Felségének valóságos belső titkos Tanácsosa és Arany-kulcsos Híve, T. N. Bács és Bodrogh törv. egyesült Vármegyék' Fő Ispánja, a' Dániai kir. Danebrogh Rendnek Commendátora, a' dicső Marczibányi Familia által a' nemzeti nyelv' gyarapítására a' Nemzeti Muzéumhoz kapcsolt Foundationak Elölülője, a' Londoni kir. tudományok Akadémiájának 's több tudós Társaságoknak Tagja. A' Boldogult első ifjúságától fogva, nagy lelki tehetségei által közönséges figyelmet vont magára, 's ennek, a' külső Akadémiákon magát jelesen tökéletesítvén, 's Német, és Francia Országoknak 's Angliának figyelmes megjárásával nagyra nevelvén tapasztalásait, olly jelesen megfelelt, hogy korán a' Magyar Helytartó Tanácsnál, kir. Tanácsossággal tiszteltetett-meg, 's ezen Országos Kormányzéknél, hivatalait sok esztendőig nagy buzgósággal és bölcsességgel viselte. Utóbb egészségének gyengülése miatt, nyugodalomra kívánkozván, Ő Cs. K. Felsege azal tisztelte-meg érdemeit, hogy T. N. Bács és Bodrogh törv. egyesült Vármegyék' Fő-Ispánjává nevezte. Midőn pedig az utóbbi franczia háborúk' végével, a' Szövetséges Hatalmasságoknak a' franczia Nemzeten követett kereseteik, különös Biztosság' elintézésére bízattak, a' felséges Ausztriai Udvar' részéről első Biztosnak neveztetett. Fzen díszes és fontos hivatalt Párizsban két esztendeig viselte; a' honnan megtérvén, minthogy széles tudományáról és nagy tapasztalásairól ország-szerte jó hírben 's különös tiszteletben volt, boldogult Széki Gróf Teleki László Úr helyébe, Ő Cs. K. Eő Herczegsége, Országunk' Nádor-Is,

pánja által, a' Marczibányi Fundatióra ügyelő Deputatiónak Elölülőjévé nevezte-
tett, melly hazafiúi czél' gyarapításához
olly szíves buzgósággal 's bölcs plánum-
mal fogott, hogy elhalását már csak ezen
tekintetben is köz veszteségnek tarthat-
ni. Erdemeinek illy fényében 's a' nagy
reménnyel biztató jövendőknék várásá-
ban, rövid betegsége által, minden ne-
mes virtusokkal tündöklő életének 68d.
esztendejében elragadtatott, örök hirt
hagyván maga után, magános életében
mint Bölcs, hivatalaiban mint igen jeles
Tisztviselő. Hideg tetemei a' nagy meg-
holtnak, f. h. 14d. egész csendességgel
vitettek Aszódra, a' Familia temetkező
helyére; a' gyász pompa az Augusztai
Vallástételt Követők' egyházi szertartásai
szerént, Jun. 14d. fog tartatni a' Pesti
Evang. Templomban, melly Ekklesiának
mindenkor nagy Jóltévője volt.

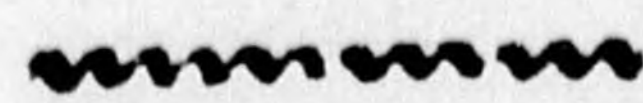
Patak, April. 28d. — Tegnap te-
meténk - el Collégiumunknak egyik nagy
díszét, Philos. Prof. Tek. Tud. Rozgo-
nyi József Urat, eggyzersmind Zem-
plény, Borsod, Gömör, Ungvár Várm.
Tablabíráját, ki itt 25, a' Losonczy Col-
légiumban pedig 7 esztendőig viselte a'
Tanítói hivatalt. Született anyai nagy-
atyjának a' hajdani híres Prof. Csécsi Já-
nosnak házánál itt Patakon 1756. Sept.
30d., 's 11 eszt. korában ettől már de-
rekasan belé kapott a' Görög nyelvbe.
1784. Bécsbe ment, 's ott három eszten-
deig hallgatta a' köz leczkéket, míg vég-
re II. Józseftől szabadságot nyert Német-
országot, Hollandiát, Francia-országot
és Helvetziát (1787 — 1789) megjárni.
Meghala néhány napig tartott terhes be-
betegsége után Apr. 25d. reggel. A' Collé-
gium Fő - Curatora Mélt. Lónyai Gá-
bor Fő - Ispán Úr meghagyá, hogy a' te-
metés a' Mélt. Úr erszényére minél pom-
pásabban tartassék: de a' férjét 's atyjo-
kat szerető özvegy 's fija és leánya nem

akarának ebben senkivel osztozni, 's min-
den költséget magok vittek. A' Halotti-
Beszédet Újhelyi Predikátor Superintend.
Notárius és Zemplény Várm. Táblabíró
Nagy - Tiszt. Major József, a' Magasz-
taló - Beszédet Prof. Nyíri István Urak
tartották. A' temérdek sokaság közt gyö-
nyörködve látánk mind a' Friedrich - Wil-
helm Huszár Seregének Obersterét Mélt.
Lang Urat, az egész itt fekvő Tiszti-
karral, mind Zemplényi Fő - Esperest Fő-
Tiszttel. Tulsiczky András Urat, a'
megholtnak nemes-lelkű barátját a' nagy
számban összegyülekezett Cathol. Pap-
sággal. A' Regiment' Bandája mind a'
templomban, mind az úczán és temetőn
felváltá ifjaink' énekléseket.

Elegyes Dolgok.

A' mult esztendőt, mond egy fran-
czia Ujság, 's különösen annak Oct. és
Nov. hónapjait számos földindulások 's
tűzhegyek' kirontásai is nevezetessé tevék.
Nem lehetetlen dolog, hogy ezen termé-
szeti jelenések, egybefüggésben lehetnek
a' meleg időnek elmaradásával, melly iránt
a' Római és Nápolyi levelek is szinte úgy
panaszolkodnak, valamint mi. A' kik a'
mái időkbek közelebbről ismerik a' ter-
mészetet, a' földnek belsejét folyó tűz-
testnek tartják közönségesen, 's de Lap-
lace Úr már próbát is tett arra nézve,
hol kezdődik a' föld' gyomrában ez a' fo-
lyó tűz - test. A' tűz - hegyek' kirontásai,
's a' földrendülések szabad nyílást en-
gedvén már a' meggyúlادott gőzöknek,
ezzel a' földnek belső melege kevesedik,
's a' mi levegőnknek is kevesebb jut. —
Ezt különben, még ez alkalmatossággal
csupán hír gyanánt vegyék Olvasójink;
mert földalatti levelezőjink nincsenek, 's
onnan hiteles vagy csak félig - hiteles tu-
dósításokat, még kevesebbé közölhetünk.

A' Magyar Kurír' tisztelt Olvasójához.

Érdemes Olvasójinknak számosabb részét nagy köz föld választván tőlünk, szükségesnek véltük a' jövő (Júl. elsőjétől Dec. végéig tartó) Félesztendei Előfizetéséről jó eleve szót tenni. Szíves halálával köszönnén ezennel a' két Nemes Hazabeli minden rendű 's mind két Nemen lévő tisztelt Olvasójinknak, hazafiúi Intézetünk iránt bizonyított nagybecsű indulatjokat; jövődöben is oda fordítjuk minden igyekezetünket, hogy azt még nagyobb mértékben megérdemelhessük. A' politicalai dolgok' közlésében, mellyek hova tovább nevezetesebbek kezdenek lenni 's egész Európa' figyelmét elfoglalják, az eddig tapasztalt módot, ezentúl is minden serénységgel gyakoroljuk; leginkább is kezünk ügyében lévén az nekünk itten, a' Monarchiának Fő-városában, a' hova mind a' hivatalos és hiteles tudósítások, mind más egyéb nevezetes hírek, kétségkívül leghamarébb egybefolynak, 's Érdemes Olvasójinknak mind azokat mi, tüstént tudtora adhatjuk. Tapasztalhatták a' kik idegen nyelveken több Ujságokat olvasnak 's a' M. Kurírt is járatták, hogy ebben ugyan azon nap vesznek hazai nyelven egybesummázva minden nevezetesebb tudósításokat, mint amazokban. A' mi pedig a' hazai tárgyakat illeti, azokban viszont a' Magyar Hazában nyomtatott Levelek előznek - meg bennünket, a' mi hasonlóképen a' dolog természetéből következik; kivévén azon gyakori eseteket, midőn érdemes Levelezőjinktől vesszük egyenesen a' tudósításokat. — Külséjére nézve Ujságunknak, a' nagy forma, 's a' tömött de még is tiszta és szemet nem rontó betűk mellett ezentúl is megmaradunk, hogy egy egy árkuson annál többet közölhessünk. — A' helyesebb haszonvétel, 's akármelly tárgynak tüstént lehető feltalálhatása végett, gondosabb Olvasójinknak azzal kívánunk szolgálni, hogy minden Félesztendei Kurír' bévégzésével, az előfordult dolgoknak Lajstromát abécze rendben szerkeztetve megküldjük. (A' jelenvaló Félesztendőre már, a' mint ígértük, annak idejében megyen a' Foglalat). Ujságunknak, a' terhelő környülállások mellett igen mérsékelt arra, megmarad a' mint eddig volt; t. i. egész esztendőre 28, félre 14 f. V. Cz. E' részben most is szükség arra kérünk tisztelt Olvasójinkat, méltóztassanak jó eleve a' szerint tenni rendelkezéseiket, hogy azokat legfeljebb a' jövő Június' harmadik hetében vehessük, csupán így háríttathatván-el az Ujság' megindításakor következhető költsönös kedvetlenségek. A' T. T. Posta-Mester Urakhoz pedig az bizodalmas kérésünk, hogy a' M. Kurírt rendelő Hazafiaknak neveiket, világosan és külön papirosra ne terheltessenek írni vagy íratni, jól tudván ebbeli kérésünk' okait. — A' kik érdemes Hazánkfijai közül bennünket a' M. Kurírba szánt tudósításaikkal, vagy azt illető leveleikkel kívánnak megtisztelni, azoknak borítékjára csupán ezen szavakat írják: Pro Magyar Kurír. Viennae., 's egyebet semmit se, mert a' levél, minden legkissebb hozzátétel vagy nevünk' reáírásával, már fizetés alá van vetve. — A' kik mostani érdemes Olvasójink közzül egyes Számokat kívánnak a' folyó Félesztendei Kurírból, azokkal, míg ki nem fogyunk, egész készséggel szolgálunk.

Pánczél Dániel és Igaz Sámuel.

